

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft recente ontwikkelingen op het gebied van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen	ons kenmerk BAOZW/U201102354 Lbr. 12/003	datum 11 januari 2012

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over de laatste ontwikkelingen op het gebied van toezicht en handhaving van kinderopvang en peuterspeelzalen.

VNG en GGD Nederland hebben bestuurlijke en financiële afspraken gemaakt over het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang door de GGD in 2012. Dit is een verdere uitwerking van het door SZW vastgestelde budget voor toezicht en handhaving.

Vanaf 2012 wordt een nieuwe methode van risicogestuurd toezicht toegepast op de kwaliteit van de kinderopvang. Door het risico te bepalen op (niet-)naleving van de kwaliteitseisen, kunnen de toezichtsinspanningen gerichter worden ingezet. Intensiever toezicht waar dat nodig is, en minder toezicht waar dat mogelijk is.

Tevens informeren wij u over de wijzigingen in de wet- en regelgeving in 2012 voor registratie, toezicht en handhaving van de kinderopvang die voor gemeenten van belang zijn. Bovendien besteden we in deze ledenbrief aandacht aan GIR Handhaven, de applicatie die de handhavingstaken van de gemeente ondersteunt. Tenslotte melden wij u de oprichting van het Expertisecentrum Toezicht en Handhaving Kinderopvang en de producten en diensten van het Expertisecentrum.

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft recente ontwikkelingen op het gebied van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen	ons kenmerk BAOZW/U201102354 Lbr. 12/003	datum 11 januari 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Met deze ledenbrief informeren wij u over de laatste ontwikkelingen op het gebied van toezicht en handhaving van kinderopvang en peuterspeelzalen.

VNG en GGD Nederland hebben bestuurlijke en financiële afspraken gemaakt over het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang door de GGD in 2012. Dit is een verdere uitwerking van het door SZW vastgestelde budget voor toezicht en handhaving.

Vanaf 2012 wordt een nieuwe methode van risicogestuurd toezicht toegepast op de kwaliteit van de kinderopvang. Door het risico te bepalen op (niet-)naleving van de kwaliteitseisen, kunnen de toezichtsinspanningen gerichter worden ingezet. Intensiever toezicht waar dat nodig is, en minder toezicht waar dat mogelijk is.

Tevens informeren wij u over de wijzigingen in de wet- en regelgeving in 2012 voor registratie, toezicht en handhaving van de kinderopvang die voor gemeenten van belang zijn. Bovendien besteden we in deze ledenbrief aandacht aan GIR Handhaven, de applicatie die de handhavingstaken van de gemeente ondersteunt. Tenslotte melden wij u de oprichting van het Expertisecentrum Toezicht en Handhaving Kinderopvang en de producten en diensten van het Expertisecentrum.

Risicogestuurd toezicht

Vanaf 2012 wordt een nieuwe methode van risicogestuurd toezicht toegepast op de kwaliteit van de kinderopvang. Door het risico te bepalen op (niet-)naleving van de kwaliteitseisen, kunnen de toezichtsinspanningen gerichter worden ingezet. Intensiever toezicht waar dat nodig is, en minder

toezicht waar dat mogelijk is. Om dit te kunnen doen is door GGD Nederland, in opdracht van het ministerie van SZW, een nieuw model risicogestuurd toezicht ontwikkeld.

Alle kinderdagverblijven, voorzieningen voor buitenschoolse opvang en gastouderbureaus moeten nog steeds jaarlijks geïnspecteerd worden, maar de inspectieactiviteiten worden voor iedere locatie op maat ingezet. Op basis van het risicoprofiel van het gastouderbureau waarbij de gastouder is aangesloten, wordt een selectie van de gastouders geïnspecteerd.

Risicogestuurd toezicht wordt ingezet onder het motto 'meer toezicht waar nodig, minder waar mogelijk'. Doel hiervan is de aandacht van het toezicht vooral laten uitgaan naar locaties met een verhoogd risico op niet-naleving van de kwaliteitseisen.

Tevens is de afspraak dat alle inspecties onaangekondigd uitgevoerd worden, waarmee de inspecteur een realistischer beeld krijgt van de dagelijkse praktijk.

Uitgangspunt bij risicogestuurd toezicht is dat er een verschuiving plaatsvindt van de toezichtslast, maar dat er (macro gezien) geen vermindering of verzwaring van de toezichtslast ontstaat. Er kunnen wel op lokaal niveau verschillen ontstaan.

Ook het opstellen van de risicoprofielen leidt niet tot extra uren toezicht. Meer informatie over risicogestuurd toezicht is te vinden op www.vng.nl (beleidsveld kinderopvang).

Bestuurlijke afspraken over toezicht kinderopvang

VNG en GGD Nederland hebben bestuurlijke en financiële afspraken gemaakt over het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang door de GGD in 2012. Dit is een verdere uitwerking van het door SZW vastgestelde budget voor toezicht en handhaving.

Binnen het totale budget (zie ook de ledenbrief van 3 augustus 2011) is macro een bedrag van € 15,9 miljoen bestemd voor toezicht. Dit komt neer op een verdeling van het budget van 35% voor handhaving en 65% voor inspecties. VNG en GGD Nederland adviseren gemeenten en GGD'en lokaal tot een zelfde verdeling van de beschikbare budgetten te komen.

Tevens zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De primaire verantwoordelijkheid rondom risicoprofielen ligt bij de GGD-toezichthouder. Deze moet het ingeschatte risicoprofiel van de locatie kunnen onderbouwen.
- Uitgangspunt is dat met het risicogestuurd toezicht de gemiddelde inspectietijd gelijk blijft, maar dat een andere verdeling van de inspectieduur over de locaties plaatsvindt op grond van de risicoanalyse.
- De GGD selecteert gastouders waar toezicht plaatsvindt in of na overleg met de gemeente.
- De beschrijving van het risicoprofiel wordt in 2012 niet opgenomen in het inspectierapport.
- Op basis van evaluatie van het werken met risicoprofielen in 2012 voert GGD Nederland eventuele aanpassingen aan het model risicoprofiel door.

Wijzigingen wet- en regelgeving

In 2012 zijn er verschillende wijzigingen in de wet- en regelgeving voor registratie, toezicht en handhaving van de kinderopvang die voor gemeenten van belang zijn.

Het betreft onder meer:

- De invoering van het risicogestuurd toezicht voor kindercentra en gastouderbureaus.
- Het vervallen van het onderzoek na aanvang exploitatie (het '3-maanden onderzoek') voor gastouders.

De VNG heeft een overzicht gemaakt van de belangrijkste wijzigingen voor de gemeentelijke taken op het gebied van aanvraag, registratie, toezicht en handhaving. Deze is te vinden op www.vng.nl (beleidsveld kinderopvang).

VNG bestudeert uitspraak RvS over kwaliteitshandhaving kinderopvang

Op 21 december 2011 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zich uitgesproken over de eerdere uitspraak van de Rechtbank Almelo over de handhaving op basis van de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang door de gemeente Enschede.

Het VNG Expertisecentrum Toezicht en Handhaving Kinderopvang bestudeert de uitspraak van de Raad van State momenteel. Het Expertisecentrum is ook in overleg met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de kwestie.

Zodra er inhoudelijk meer bekend is, volgt nieuwe berichtgeving op onze website.

GIR Handhaven

Gemeenten zijn naast het registreren van kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen, ook verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op de naleving van de kwaliteitseisen door de houders.

Om gemeenten bij het vaak ingewikkelde handhavingproces te ondersteunen, is in samenwerking met de gemeenten, VNG, GGD Nederland en ICTU een applicatie ontwikkeld, de Gemeenschappelijke Inspectieruimte (GIR). De GIR bestaat uit twee modules: GIR Inspecteren voor GGD'en en **GIR Handhaven voor gemeenten**. De twee modules zijn aan elkaar en aan het Landelijk Register Kinderopvang gekoppeld.

In het najaar van 2011 heeft een pilot plaatgevonden. Ruim 20 gemeenten hebben GIR Handhaven getest in de praktijk, en zij noemden onderstaande voordelen van het gebruik van GIR Handhaven:

- Uitwisseling informatie tussen GGD en gemeente wordt vergemakkelijkt door GIR Handhaven;
- GIR Handhaven is procesondersteunend (acties vastleggen, brieven genereren, termijnen bewaken, etc.);
- Overzichtelijke presentatie van inspectierapporten en inhoud daarvan;
- Continuïteit van handhaven is gewaarborgd bij afwezigheid/verloop medewerkers;
- Uit GIR Handhaven kunnen overzichten worden gegenereerd met operationele informatie, die ook ingezet kunnen worden voor rapportage aan de Inspectie van het Onderwijs;

- GIR Handhaven is ook ondersteunend bij de verwerking van nieuwe aanvragen;
- Communicatie over ingebruikname GIR Handhaven naar houders heeft een preventieve werking.

Vanaf januari 2012 kunnen ook andere gemeenten aansluiten. GIR Handhaven wordt gefaseerd ingevoerd, omdat niet alle gemeenten tegelijk begeleid kunnen worden.

KING ondersteunt gemeenten tijdens de implementatie van GIR Handhaven op verschillende manieren. Informatie hierover is te vinden op www.operatiekinderopvang.nl

Expertisecentrum Toezicht en Handhaving Kinderopvang

Vanaf 1 januari 2012 krijgt de VNG via het Gemeentefonds budget voor de exploitatie van een landelijk Expertisecentrum Toezicht en Handhaving Kinderopvang. Het Expertisecentrum heeft tot doel de kwaliteit van gemeentelijke handhaving op de Wet kinderopvang te versterken. Het Expertisecentrum is opgericht in opdracht van de minister van SZW.

Naast de opdracht van de minister zijn de gemeentelijke behoeften natuurlijk richtinggevend voor de inrichting van het Expertisecentrum Toezicht en Handhaving Kinderopvang. Grofweg kan gesteld worden dat de ondersteuning aan gemeenten door het tijdelijke project 'Versterking toezicht en handhaving kinderopvang' vanaf 2012 door het Expertisecentrum wordt uitgevoerd. Daar komen de ondersteuning bij 'zwaardere juridische trajecten' bij en de ontwikkeling van handreikingen en beleidsondersteunende producten. Hieronder vindt u een opsomming van de producten en diensten die in 2012 (verder) ontwikkeld gaan worden.

Juridische producten en diensten

- Jurisprudentie ter beschikking stellen, duiden en toelichten
- Opleidingen en trainingen (introductie, voor beginners en voor gevorderden)
- Advisering bij handhavingszaken
- (Individuele) Ondersteuning bij grotere (bezwaar- en beroeps)procedures
- Helpdeskfunctie / FAQ's

Beleids- en Bedrijfsvoeringsproducten en diensten

- Handreikingen (Regie, Uitvoering, Procesinrichting, Samenwerking, etc)
- Voorbeelden en standaarden (beleidskader, best practices)
- Ondersteuning regionalisering en samenwerking (projectopzet, evt. procesbegeleiding)
- Standaard (samenwerkings)overeenkomsten,
- Organisatie van klankbord- of expertgroepen
- Overige publicaties

ICT en bedrijfsvoering

- Expert-inbreng bij beheer en doorontwikkeling Landelijk Register Kinderopvang (LRK) en Gemeenschappelijke InspectieRuimte Handhaven (GIR HH)
- Expert-inbreng de ontwikkeling van proces -en implementatieondersteuning (t.b.v. instructies, formulieren, etc).

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.